

LTO pleit voor praktische invulling van vergroeningseisen

Nieuw Brussels beleid bepaalt toekomst maisteelt

Het wordt de komende maanden spannend in Brussel. In 2013 wordt besloten hoe het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid vorm krijgt. Doorvoeren van de voorstellen van de Europese Commissie zou ingrijpende gevolgen hebben voor de maisteelt in Nederland en Vlaanderen. Maar plannen zijn nog geen wet.

tekst **Wichert Koopman**

In 2014 maakt de Europese Unie een start met de overgang naar een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Zo gaat het stelsel van toeslagrechten op de kop. Boeren ontvangen straks geen premie op basis van historische rechten, maar een vast bedrag per hectare. Deze basisvergoeding wordt aangevuld met een extra premie als wordt voldaan aan een drietal zogenaamde vergroeningseisen, zoals het in stand houden van blijvend grasland en het inrichten van een deel van de grond als ecologische zone. De derde eis waarover gesproken wordt, is vruchtwisseling.

In het huidige voorstel van de Europese Commissie staat dat op al het akkerland minstens drie gewassen geteeld zouden moeten worden. Dit zou ingrijpende gevolgen hebben voor de teelt van maïs in Nederland en Vlaanderen. Ook maisland is immers akkerland. Er zijn in Nederland zo'n veertien- tot vijftienduizend maistelers. Het grootste deel hiervan is melkveehouder. Volgens de huidige voorstellen zouden veehouders gedwongen worden een derde gewas te telen naast maïs en (tijdelijk) gras.

Ondergrens van 15 hectare

Nu is het voorstel van de Commissie nog geen wet. Het komende halfjaar zullen zowel het Europees Parlement als de Raad van Landbouwministers nog hun zegje doen. Uiteindelijk bepalen de drie bestuursorganen gezamenlijk de wetgeving. Waarschijnlijk is dat er uitzonderingen en versoepelingen komen. Zo is een meerderheid in de Raad van Landbouwministers voor het instellen van een ondergrens van vijftien hectare akkerland en een vrijstelling voor bedrijven die meer dan 75 procent permanent en/of blijvend grasland hebben. Het Europees Parlement lijkt deze laatste versoepeling te ondersteunen en stelt daarnaast voor dat bedrijven met minder dan

30 hectare akkerland, de vruchtwisseling mogen beperken tot twee gewassen. De overgang naar een nieuw GLB valt samen met de afschaffing van de melkquotering en een verwachte uitbreiding van de melkproductie. Om meer melk te kunnen produceren is meer voer nodig. Dit zal vooral moeten komen uit een hogere voerproductie op melkveebedrijven. Bij de huidige hoge graanprijzen – en de verwachting is dat die de komende jaren niet structureel zullen dalen – zal het voor akkerbouwers niet zo interessant zijn om voer voor melkveehouders te telen. Duur graan en andere grondstoffen maken het bovendien duur om de extra liters met aangekocht krachtvoer te produceren.

Voerproductie moet stijgen

Op de achterkant van een sigarendoos is te berekenen dat de voerproductie op melkveebedrijven met minstens twee ton droge stof per hectare moet stijgen om de verwachte productiestijging te kunnen realiseren. Dat is op zich al een gigantische uitdaging. Gras (eventueel in combinatie met klaver) en maïs zijn en blijven voorlopig de meest aantrekkelijke gewassen om respectievelijk de eiwit- en zetmeelbehoefte in te vullen. Grond inruimen voor een derde gewas – graan zou op veel bedrijven het meest voor de hand liggen – zou de voerproductie in de meeste gevallen alleen maar minder efficiënt maken. Melkveehouders zouden een afweging moeten maken tussen het incasseren van de extra premie (naar verwachting zo'n honderd euro per hectare) en het optimaliseren van het bouwplan. In het oorspronkelijke plan zou zelfs de basispremie in gevaar kunnen komen als niet aan de vergroeningseisen wordt voldaan. 'Als we de huidige voorstellen van de Europese Commissie projecteren op de situatie in Nederland, dan heeft 85 procent van de melkveehouders een probleem', zo schetst Kees Romijn, voorzitter van de vakgroep melkveehouderij van LTO Nederland, het belang van de

lopende discussie. 'De inzet van LTO is dan ook om de vergroeningseisen voor de Nederlandse landbouw praktisch toepasbaar te maken. Dat kunnen we niet alleen. Daar hebben we onze Europese collega's bij nodig en gelukkig hebben die er ook belang bij om de scherpe kantjes van de plannen af te halen.'

Zo lijkt er zowel in het Europees Parlement als in de Raad van Landbouwministers een meerderheid voor het instellen van een ondergrens voor vruchtwisseling. Bedrijven met minder dan vijftien hectare akkerland zouden dan niet verplicht worden om drie gewassen te telen. Daarnaast zal er waarschijnlijk een vrijstelling van de vruchtwisselingsverplichting komen voor bedrijven met minstens 75 procent blijvend grasland.

Veehouders die nu al zouden willen anticiperen op de vergroeningseisen in het nieuwe GLB, bijvoorbeeld door te experimenteren met een derde gewas, krijgen van Romijn het advies om nog even geduld te hebben. 'Mijn inschatting is dat we met de voorgestelde versoepelingen een heel eind komen', geeft hij aan. 'Daarmee zou het overgrote deel van de melkveehouders geholpen zijn en hoeft het aspect vruchtwisseling in het nieuwe GLB de maisteelt in Nederland niet in de weg te staan.'

Meer impact krijgt waarschijnlijk de verplichting om blijvend grasland in stand te houden. Een scheurverbod zou de mogelijkheden voor grondruil tussen veehouders en akkerbouwers beperken. Vreemd genoeg zou dat juist belemmerend werken voor het toepassen van vruchtwisseling.

Duurzaamheidscertificaat

Overigens heeft LTO naast het inzetten op versoepeling van de vergroeningseisen nog een tweede pijl op de boog in de vorm van een zogenaamd duurzaamheidscertificaat. Bedrijven die met een certificaat kunnen aantonen dat ze duurzaam werken, zouden automatisch in aanmerking moeten komen voor de vergroeningspremie. Daarbij zouden bestaande certificeringsprogramma's, zoals die voor biologische landbouw of Milieukeur, van pas kunnen komen. Mocht versoepeling van de vergroeningseisen voor Nederland onvoldoende soelaas bieden, dan zal LTO dit idee inbrengen in de onderhandelingen. Ook in dat geval zouden melkveehouders de ruimte krijgen om hun eigen invulling te geven aan een duurzame bedrijfsvoering en hoeft de teelt van maïs niet door Brusselse richtlijnen te worden belemmerd. |

Verplichte vruchtwisseling in nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid hoeft maisteelt waarschijnlijk niet in de weg te staan